

JUDr. JAN KNĚŽÍNEK, Ph.D.
MINISTR SPRÁVEDLNOSTI ČR

Praha 19. prosince 2018
Č.j. MSP-615/2018-LO-SP/2
Počet listů: 1

Vážený pane poslanče,

k Vaší interpelaci ze dne 3. 12. 2018, ev. č. interpelace 355, týkající se směrnice, pokud jde o využívání digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností, zejména pak k otázce zapojení notářů do procesu zakládání kapitálových společností, uvádím následující.

Pro začátek je potřeba uvést, že rámcová pozice z 12. června 2018 k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice (EU) 2017/1132, pokud jde o využívání digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností (dále jen „rámcová pozice“), je výchozím stanoviskem České republiky pro následná vyjednávání o znění návrhu směrnice. Nejedná se o definitivní stanovisko České republiky k digitalizaci, které by jakýmkoli způsobem předjímalo způsob transpozice návrhu směrnice do českého právního řádu. Rámcová pozice se vyznačuje určitou flexibilitou tak, aby byl členským státům poskytnut dostatečný prostor pro transpozici návrhu směrnice s ohledem na národní specifika – včetně zapojení notářů.

Je důležité zmínit, že v současné době stále není známo konečné znění návrhu směrnice. Návrh směrnice byl jednomyslně podpořen dne 5. prosince 2018 na COREPERu I a byl schválen mandát pro zahájení dialogů mezi Radou a Evropským parlamentem. Až budou vyjednávání ukončena a návrh směrnice bude schválen, nastane na národní úrovni prostor pro debatu nad možnostmi transpozice směrnice, včetně toho, jaké subjekty budou zapojeny do procesu založení a vzniku kapitálových společností. Je vhodné znovu předeslat, že rámcová pozice žádným způsobem nepředjímá způsob transpozice směrnice.

V rámcové pozici jsou zvažovány obě možnosti vytvoření on-line systému zakládání a zápisu obchodních společností – se zapojením notářů i bez zapojení notářů. Předpokládá se, že ověření identity zakladatele bude v novém on-line systému založení a zápisu kapitálových společností probíhat elektronickými prostředky (identifikace prostřednictvím občanského průkazu s elektronickým čipem). Kontrolní role notáře, popř. jiného subjektu, může být významná například při zakládání společnosti zahraničními právníckými osobami, neboť tyto budou povinny předložit dokumenty osvědčující oprávnění konkrétní fyzické osoby (člena statutárního orgánu zahraniční právnícké osoby) za tuto osobu právně jednat. Je potřeba také pečlivě zvážit situace, kdy bude jako člen voleného orgánu zakládané kapitálové společnosti

navrhována zahraniční osoba (např. otázka doložení bezúhonnosti); v těchto situacích lze např. uvažovat o zapojení notáře.

Dále se zapojení notáře zvažuje při přípravě zakladatelského právního jednání, kde mají v současnosti stěžejní úlohu, neboť zajišťují kontrolu jeho zákonnosti. V případě kapitálových společností se složitějším zakladatelským právním jednáním, kdy nelze využít vzorových dokumentů, bude muset zůstat úloha notářů zachována. Důvodem je zajištění transpozice čl. 10 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 o některých aspektech práva obchodních společností (kontrola zákonnosti). Kontrola zákonnosti musí být zachována, i když bude proces zjednodušen umožněním on-line založení společnosti. Je totiž třeba zdůraznit, že návrh směrnice počítá i s on-line zakládáním společností bez využití vzorového zakladatelského právního jednání. Role notářů v případě zakládání společnosti pomocí vzorového zakladatelského právního jednání bude teprve pečlivě zvážena, a to zejména s ohledem na technické možnosti systému, který bude potřeba vytvořit po přijetí směrnice. Jak bude systém vypadat a jaké bude mít možnosti ověření listin a pravosti uvedených údajů, zejména těch zahraničních, není možné v tuto chvíli s konečnou platností určit.

Závěrem lze tedy shrnout, že Česká republika se v rámcové pozici nevymezuje proti možnosti založení společnosti zcela on-line (bez zapojení notáře). Pouze s ohledem na možné problémy při transpozici návrhu směrnice požaduje, aby návrh směrnice poskytoval členským státům dostatečný prostor pro různé varianty řešení pro různé situace, které mohou nastat. Důraz na flexibilitu pro transpozici ostatně v rámci vyjednávání akcentují i další členské státy (např. Německo).

S pozdravem

JUDr. Jan Kněžínek, Ph.D.
ministr spravedlnosti ČR

Vážený pan
Mgr. et Mgr. Jakub Michálek
poslanec
Poslanecká sněmovna
Parlament ČR